

Udskriftsdato: 14. december 2025

KEN nr 9749 af 07/07/2015 (Gældende)

Ankestyrelsens principafgørelse 40-15 om uddannelseshjælp og kontanthjælp - indtægter - formue - erstatning for tabt arbejdsfortjeneste

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 2014-4024-59152

Ankestyrelsens principafgørelse 40-15 om uddannelseshjælp og kontanthjælp - indtægter - formue - erstatning for tabt arbejdsfortjeneste

Resumé:

En erstatning for tabt arbejdsfortjeneste er en indtægt

En erstatning for tabt arbejdsfortjeneste er i forhold til retten til uddannelses- og kontanthjælp en indtægt, da den træder i stedet for en arbejdsindkomst. Det gælder også, hvis erstatningen bliver udbetalt som et større engangsbeløb for en periode, der er gået. Erstatningen er en indtægt, uanset om den bliver udbetalt, mens borgeren modtager hjælp, eller før borgeren har ansøgt om hjælp.

Hvis der er tale om en mindre erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, der er blevet udbetalt efter datoen for bevilling af hjælp, skal erstatningen trækkes fra i borgerens hjælp efter reglerne om fradrag for indtægter.

Hvis der er tale om en større erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, der bliver udbetalt, mens borgeren modtager hjælp, ophører borgerens ret til hjælp fra det tidspunkt, hvor erstatningen bliver udbetalt. Hvis der er tale om en større erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, der er blevet udbetalt, før borgeren har ansøgt om hjælp, og som stadig helt eller delvist er i behold på ansøgningstidspunktet, har borgeren ikke ret til hjælp.

Hvor stort beløbet skal være afhænger af en konkret vurdering. Ankestyrelsen har praksis for, at retten til kontanthjælp først indtræder på det tidspunkt, hvor en resterende løn og feriepenge er levet op. Der var i et konkret tilfælde tale om løn for 14 dage, feriepenge for fem uger og efterbetaling af løn med et beløb svarende til kontanthjælpsniveauet for en forsørger i 37 dage.

Kommunen skal vurdere, hvor længe borgeren skal leve af erstatningen

Når der er tale om en større erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, skal kommunen tage stilling til og meddele borgeren, hvor længe erstatningen skal dække forsørgelsesbehovet.

Kommunen kan ikke ved denne vurdering se bort fra beløb på op til 10.000 kr. for enlige og 20.000 kr. for ægtefæller/samlevende efter aktivlovens § 14, stk. 1. Kommunen kan heller ikke se bort fra beløb af hensyn til borgerens og familiens boligstandard, eller af hensyn til borgerens og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder efter aktivlovens § 14, stk. 2.

Hvis der er et beløb tilbage af erstatningen efter den periode, hvori erstatningen efter kommunens beregning skal dække forsørgelsesbehovet, er dette beløb formue i aktivlovens forstand, da beløbet er opstået ved opsparing.

Disse principper gælder også for andre former for indtægter.

I en sag fik en borger, som modtog kontanthjælp og særlig støtte til boligudgifter efter aktivlovens § 34, udbetalt en erstatning for tabt arbejdsfortjeneste på 200.000 kr. Der kunne ikke ses bort fra erstatningen, og udbetalingen af kontanthjælp og særlig støtte ophørte. Borgeren skulle leve af erstatningen i ca. ni måneder.

I en anden sag kunne der ikke ses bort fra en erstatning for tabt arbejdsfortjeneste på 111.696,30 kr., der var blevet udbetalt ca. to måneder før ansøgningen om kontanthjælp, og som fortsat var i behold på

ansøgningstidspunktet. Erstatningen var at anse som en indtægt i aktivlovens forstand, og borgeren havde ikke ret til kontanthjælp. Borgeren, der var gift, skulle leve af erstatningen i 17 måneder.

Lovgivning:

Lov om aktiv socialpolitik - lovbekendtgørelse nr. 806 af 1. juli 2015 - § 11, stk. 2, nr. 1-3, § 14, § 30 og § 33

Afgørelse:

1. Baggrund for at behandle sagerne principielt

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har behandlet to sager principielt for at afklare, om en erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, der bliver udbetalt som et større engangsbeløb, mens borgeren modtager kontanthjælp, er formue eller indtægt i aktivlovens forstand.

Sagerne er også behandlet principielt for at afklare, om en erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, der er blevet udbetalt som et større engangsbeløb, før borgeren ansøgte kommunen om kontanthjælp, og som er i behold på ansøgningstidspunktet, er formue eller indtægt i aktivlovens forstand.

2. Reglerne

Lov om aktiv socialpolitik § 11, stk. 2, nr. 1-3, fastslår, at det en betingelse for at få uddannelses- eller kontanthjælp, at ansøgeren har været ude for ændringer i sine forhold, der bevirker, at ansøgeren ikke kan skaffe det nødvendige til sin og familiens forsørgelse, og at behovet ikke er dækket gennem andre ydelser.

Lov om aktiv socialpolitik § 14, stk. 1, fastslår, at kommunen ikke kan yde hjælp, hvis ansøgeren og ægtefællen eller samleveren har formue, som kan dække det økonomiske behov. Der ses dog bort fra beløb på op til 10.000 kr. for enlige, og 20.000 kr. for ægtefæller/samlevende.

Lov om aktiv socialpolitik § 14, stk. 2, fastslår, at der desuden ses bort fra den del af en formue, der er nødvendig for at kunne bevare eller opnå en nødvendig boligstandard, eller som bør bevares af hensyn til ansøgerens og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder.

Lov om aktiv socialpolitik § 14, stk. 3, fastslår blandt andet, at der endvidere ses bort fra formue i form af efterbetaling af offentlige forsørgelsesydelser og øvrige offentlige sociale ydelser som følge af afgørelse eller dom.

Lov om aktiv socialpolitik § 14, stk. 4, fastslår, at der ses bort fra erhvervsevnetabserstatninger, der udbetales som følge af personskade efter

- 1) lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser,
- 2) lov om erstatningsansvar,
- 3) lov om arbejdsskadesikring eller
- 4) lov om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion.

Lov om aktiv socialpolitik § 14, stk. 5, fastslår, at beskæftigelsesministeren fastsætter nærmere regler om, i hvilke andre tilfælde der skal ses bort fra erstatning for tab af erhvervsevne, der udbetales som følge af personskade.

Lov om aktiv socialpolitik § 14, stk. 6, fastslår, at der ses bort fra legater, der er fritaget for beskatning efter ligningslovens § 7, nr. 6, og fra formue, som skyldes beløb, der er udbetalt som godtgørelse for varigt men og ikkeøkonomisk skade samt ydelser fra godkendte sociale fonde, stiftelser, foreninger m.v., der er fritaget for beskatning hos modtageren, jf. ligningslovens § 7, nr. 22.

Lov om aktiv socialpolitik § 14, stk. 7, fastslår, at der for personer, der deltager i en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, skal ses bort fra ansøgerens og dennes ægtefælles eller samlevers formue.

Lov om aktiv socialpolitik § 14, stk. 8, fastslår, at der ses bort fra engangsbeløb på op til 150.000 kr. pr. forsikringsbegivenhed, der udbetales fra forsikring mod visse kritiske sygdomme. Der ses bort fra forsikringsbeløb i op til 5 år efter beløbets udbetaling.

Lov om aktiv socialpolitik § 30, stk. 1, fastslår, at indtægter skal trækkes fra i hjælpen.

Lov om aktiv socialpolitik § 33, stk. 1, der fastslår, at der ikke foretages fradrag i hjælpen for

- 1) Invaliditetsydelse, invaliditetsbeløb samt bistands- og plejetillæg efter lov om social pension.
- 2) Godtgørelse efter §§ 82 og 83 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og hjælp efter integrationslovens § 23 f.
- 3) Vederlag som tilforordnet ved valg.
- 4) Legater, der er fritaget for beskatning efter ligningslovens § 7, nr. 6, og ydelser fra godkendte sociale fonde, stiftelser m.v., der er fritaget for beskatning hos modtageren, jf. ligningslovens § 7, nr. 22.
- 5) Børns indtægter og indtægter, der vedrører børn, bortset fra tilskud til pasning af egne børn efter § 38 i lov om social service.
- 6) Værdien af kost m.v. under indlæggelse på sygehus eller lignende behandlingsinstitutioner. Hvis sygehusopholdet har varet i mere end 3 måneder, kan der dog foretages fradrag svarende til den besparelse, der er en følge af indlæggelsen.
- 7) Transportgodtgørelse for dokumenterede udgifter til nødvendig transport ved udførelse af lønnet arbejde og ulønnet, frivilligt arbejde.
- 8) Efterbetaling af offentlige forsørgelsesydelse og øvrige offentlige sociale ydelser som følge af afgørelse eller dom. Det beløb, der ses bort fra, udgør differencen mellem den ydelse, der er udbetalt for perioden, og den retmæssige ydelse for perioden. Der ses bort fra efterbetalingen i 2 år efter udbetalings-tidspunktet.
- 9) Lejeindtægter fra højst én logerende i ejer-, andels- eller lejebolig i overensstemmelse med lejelovens regler, som modtageren af hjælp samtidig selv er bosiddende i.

Lov om aktiv socialpolitik § 33, stk. 2, fastslår, at de erstatninger for tab af erhvervsevne, der omtales i § 14, stk. 4 og 5, godtgørelse for varigt men og godtgørelse for ikke-økonomisk skade samt indtægter, der hidrører herfra, ikke trækkes fra i hjælpen.

3. Andre principafgørelser

Gældende

Følgende principafgørelser er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

A-25-02: fastslår, at der ikke er hjemmel i aktivloven til at se bort fra formue, som stammer fra opsparet kontanthjælp.

A-45-02: fastslår, at kommunen er forpligtet til at oplyse sagen og skaffe alle nødvendige oplysninger og foretage en konkret vurdering af, om ansøger har en formue, der kan dække de økonomiske behov og i hvor lang tid. En sådan vurdering forudsætter at formueoplysningerne er fuldt oplyst.

5-10: fastslår, at der ved ansøgning om kontanthjælp ikke kan ses bort fra erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, som er erstatning for det aktuelle indtægtstab. Borgeren havde derfor ikke ret til kontanthjælp.

39-11: fastslår, at kommunen ved beregningen af, hvor længe en borger, skal leve af sin formue, kan fastlægge metoden for beregning af periodens længde.

107-12: fastslår blandt andet, hvis der beløbsmæssigt er tale om en større indtægt, kan der være tale om, at retten til kontanthjælp først indtræder, når beløbet er levet op. Dette skyldes reglen i § 11 om, at det er en betingelse for at få hjælp, at de ændringer, personen skal have været ude for, bevirker, at ansøgeren ikke har mulighed for at skaffe det nødvendige til sin egen eller familiens forsørgelse.

80-14: fastslår blandt andet, at en erstatning for tabt arbejdsfortjeneste er en kapitalerstatning.

4. De konkrete afgørelser

Sag 1 (j.nr. 2014-4024-59152):

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har i møde truffet afgørelse i din sag om klage over X Kommunes afgørelse truffet den 28. oktober 2014.

Resultatet er

- Din erstatning for tabt arbejdsfortjeneste på 200.000 kr. er en indtægt, som der ikke kan ses bort fra i forbindelse med retten til hjælp efter aktivloven.
- Du havde ikke ret til kontanthjælp og særlig støtte til dine boligudgifter efter den 5. september 2014, og til du havde levet indtægten op.

Det betyder, at vi er enige i kommunens afgørelse, som vi stadfæster men med en ændret begrundelse.

Vi bemærker, at kommunen har ret til at vurdere, om du efter aktivlovens § 91, nr. 1 eller 2, skal tilbagebetale kontanthjælp, som du har fået udbetalt den 30. september 2014 for september måned.

Vi har ikke herved taget stilling til, om betingelserne for at kræve tilbagebetaling er opfyldt.

Der var enighed på mødet.

Begrundelsen for afgørelsen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderer, at din erstatning for tabt arbejdsfortjeneste på 200.000 kr. ikke er formue på udbetalingstidspunktet, men er en indtægt. Grunden er, at der er tale om en ydelse, der træder i stedet for en arbejdsindkomst.

Vi vurderer også, at der ikke er mulighed i aktivloven for at se bort fra din erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Vi vurderer endvidere, at erstatningen på 200.000 kr. bortset fra 6.250 kr., som din advokat havde modregnet for salær inden udbetalingen, ikke var reelt forbrugt, fordi det ikke var dokumenteret, at du havde betalt gæld, der var forfalden til betaling.

Vi vurderer derfor, at du ikke havde ret til kontanthjælp og særlig støtte til dine boligudgifter efter den 5. september 2014, og indtil du havde levet beløbet op.

Vi har lagt vægt på, at en erstatning for tabt arbejdsfortjeneste er en erstatning for det aktuelle indkomstab, som modtageren har lidt på grund af en tilskadekomst.

Vi har endvidere lagt vægt på, at du den 5. september 2014 fik en erstatning for tabt arbejdsfortjeneste på 200.000 kr. Du modtog da kontanthjælp. Du fik udbetalt 193.750 kr. af erstatningen, fordi din advokat modregnede sit salær på 6.250 kr., inden han udbetalte erstatningen til dig. Skatten af erstatningen var på ca. 80.000 kr.

Vi har også lagt vægt på, at der ikke var dokumentation for, at din kassekreditgæld på knap 50.000 kr. var forfalden til indfrielse på tidspunktet for erstatningsudbetalingen.

Vi har endelig lagt vægt på, at det ikke er dokumenteret, at det kontante beløb på 50.000 kr., som du hævede den 10. september 2014, blev brugt til betaling af forfalden gæld til dine venner. Der var tale om privat gæld, der forelå ikke låneaftaler, og der var heller ikke aftalt forfaldsdato på gælden.

Vi kritiserer, at kommunen ved beregningen af, hvor længe du kunne leve af erstatningen, har set bort fra 10.000 kr. efter aktivlovens § 14, stk. 1. Da den periode på ca. ni måneder, som kommunen har vurderet, at erstatningen kunne dække dit forsørgelsesbehov i, er gået, finder vi ikke grund til at foretage os yderligere i den anledning.

Efter reglerne er det blandt andet en betingelse for at få kontanthjælp og særlig støtte til boligudgifter, at borgeren ikke selv har indtægt eller formue, der kan dække forsørgelsesbehovet.

Efter reglerne kan kommunen kun se bort fra en formue eller en indtægt, hvis den er udtrykkelig nævnt i loven som en formue eller indtægt, der skal ses bort fra. Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste er ikke nævnt i loven som en formue eller indtægt, kommunen skal se bort fra.

Sag 2 (j.nr. 2014-4024-13317):

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har i møde truffet afgørelse i din sag om klage over X Kommunes afgørelse truffet den 16. januar 2014.

Resultatet er

- Din erstatning for tabt arbejdsfortjeneste på 111.696,30 kr. er en indtægt, som der ikke kan ses bort fra i forbindelse med retten til hjælp efter aktivloven.
- Du havde ikke ret til kontanthjælp fra ansøgningstidspunktet den 6. december 2013, og indtil du havde levet indtægten op.

Det betyder, at vi er enige i kommunens afgørelse, som vi stadfæster med en delvist ændret begrundelse.

Der var enighed på mødet.

Begrundelsen for afgørelsen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderer, at din erstatning for tabt arbejdsfortjeneste på 111.696,30 kr. ikke er formue på tidspunktet for din kontanthjælpsansøgning, men er en indtægt. Grunden er, at der er tale om en ydelse, der træder i stedet for en arbejdsindkomst.

Vi vurderer også, at der ikke er mulighed i aktivloven for at se bort fra din erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Vi vurderer derfor, at du ikke havde ret til kontanthjælp fra ansøgningstidspunktet den 6. december 2013, og indtil du havde levet beløbet op.

Vi har lagt vægt på, at en erstatning for tabt arbejdsfortjeneste er en erstatning for det aktuelle indkomstab, som modtageren har lidt på grund af en tilskadekomst.

Vi har endvidere lagt vægt på, at du i oktober 2013 fik en erstatning for tabt arbejdsfortjeneste på 111.696,30 kr. for perioden 23. april 2012 til 1. september 2013.

Vi har endelig lagt vægt på, at du den 6. december 2013 ansøgte kommunen om kontanthjælp, og at erstatningen ikke var forbrugt på dette tidspunkt.

Vi har lagt kommunens beregning af, hvor længe erstatningsudbetalingen kunne dække dit forsørgelsesbehov, til grund ved afgørelsen.

Efter reglerne er det blandt andet en betingelse for at få kontanthjælp, at borgeren ikke selv har indtægt eller formue, der kan dække forsørgelsesbehovet.

Efter reglerne kan kommunen kun se bort fra en formue eller en indtægt, hvis den udtrykkeligt er nævnt i loven som en formue eller indtægt, der skal ses bort fra. Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste er ikke nævnt i loven som en formue eller indtægt, kommunen skal se bort fra.